

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ПРАВОСЛАВНИ ПРАЗНИЦИ

ОБРЕЗАЊЕ ГОСПОДЊЕ СВЕТИ ВАСИЛИЈЕ ВЕЛИКИ НОВА ГОДИНА

Мк. 1, 1 - 8, зч. 1; Лк. 2, 20 - 21, 40 - 52, зч. 6; Лк. 6, 17 - 23, зл. 24.
2Тим. 4, 5 - 8, зч. 298; Кол. 2, 8 - 12, зч. 254; Јев. 7, 26 - 8, 2, зч. 318.

јеројереј Архемије Владимиров
НА ПРАЗНИК ОБРЕЗАЊА ГОСПОДЊЕГ, О ДАВАЊУ ИМЕНА ИСУС

Данас, у осми дан након Рођења Господа нашег, Исуса Христа, Спаситеља, по древном, свештеном обичају, бива донешен у храм Господњи и као осмодневни Младенац, посвећен Оцу Небеском, подноси ради нас, телесно обрезање, предуглажујући на проливање Своје Крви на Крсту, указујући овиме на животворну смрт на Крсту. Подноси страдања ради нас, пројављујући велико снисхођење, љубав према палој у грех људској природи, очишћујући је и освећујући. У овај исти дан се спомиње догађај када је праведни Јосиф Богомладенцу наденуо свештено име Исус, име земаљско, људско, али с неба објављено Анђелом праведнику. Од тада се ово име придружује Божанској Личности Господа Исуса Христа, Који је у Себи сјединио нама подобну људску природу и невидљиву Божанску.

Овоме имену су се у данашњи

дан обрадовали и небо и земља. Призивање са вером овога имена од овога дана људски род има могућност да добије велику помоћ и мелем своје бесмртном духу, за очишћење читаве своје природе. О овом имену ће се, по сведочанству апостола, поклонити свака твар, и земаљско и небеско, чак и преисподња. И нема другога имена, благовести нам св. ап. Петар, којим ће се људи спасавати под сводом небеским. Сила овога имена, по објашњењу светих Отаца је у томе, што се оно односи на Самог Бога Оваплоћеног. Сјединивши Своју Божанску Личност са овим именом, Господ је заиста овоме имену даровао свештене особине усмерене на исцељење наше природе. Овим именом нам је заповедио да призивамо Њега, нашег Спаситеља, засведочивши, да ће нас Отац Небески, због призивања имена Господа Исуса Христа,

све већем и већем степену открива пред самим собом истинско стање своје душе. Он се уверава у којој мери његово срце није слободно од страсти, како се ретко срцу допушта да из дубине уздахне ка Господу. Он почиње да увиђа те многобројне окове и узме којима је поробљена његова душа, која се налази у окамењеној неосетљивости, испуњава се свешћу о својој нечистоти и недостојности и стиче свест о себи самом као горем од свакога човека. Видети своју убогост и уз то, свакоме другоме давати предност над самим собом, ето до чега треба да нас доведе правилно призивање имена Господа Исуса Христа.

Уколико душа издржи у овом подвигу, онда мало помало стиче осећање потпуне зависности од Господа, и не само на речима, већ и на делу, она исповеда истину Писма: „Без мене“, каже Господ, „не можете учинити ништа добро“. Чак ни прст не можемо померити без тајне помоћи Господа нашег. Узрастајући у овим побожним осећањима, исповедајући своју немоћ, славословећи Господа за Његову величину и светост, ми мало-помало, заволевши име Исуса Христа, већ не желимо да се на дуго растајемо са Њиме. Заиста, нико не може без молитве да приведе ум у стање неопходно за молитву. И свети оци сагласно саветују: једино призивање са пажњом имена Господњег може очистити наш ум од сваке уобразиље, сваког маштања, сваког непотребног сећања, начинити га чистим огледалом у коме се несхватљиво огледа сами Бог. Само уз помоћ имена Господа Исуса Христа ми можемо у срце унети Христове врлине, а нарочито оне које се односе на

тајно делање хришћана, заправо: сажаљење и састрадање, смирење и кротост, чистоту, врлину свештеног смирења. Име Исуса Христа се не сједињује истог тренутка са човеком природом. Али уколико душа издржи неопходну борбу убрзо ће стећи способност да се радује у Господу, како о томе сведочи цар Давид: „Имену Твоме обрадоваћу се сав дан“. Име Господње, по сведочанству премудрог цара Соломона јесте одређена тврђава у коју подвижник вере прибегава и склања се од невидљивих непријатеља. Име Господње је штит, уз помоћ кога ми лако гасимо све распаљене стреле злого духа.

Једноставно речено, у призивању имена Господњег састоји се сва суштина духовног живота, уколико само схватимо да од овог цветића обавезно треба да се шири пријатан миомир љубави, смирења, кротости, незлобивости и чистоте. И ван сваке сумње, никакве бригае, никаква оптерећеност послушањима, чак ни живот у свету усред бучног града са свим његовим савлазнима и прелестима, не смета хришћанину да на само разговара са јединим Богом и мало-помало, по речи преподобног Серафима, узлазећи из степена у степен, достиже потпуно очишћење душе. У овоме нека би нам помогао Господ, уколико будемо стално распињали своју гордост, самољубље, својевољност, непослушање, стално сагледавајући себе у немоћима, укоравајући се, оправдавајући ближње, држећи у уму да само „вера која кроз љубав дела“ узводи хришћанина на висину моралног савршенства. Амин.

email: kontakt@manastirpodmaine.org
интернет презентација: manastirpodmaine.org

обогатити сваким даром, и ниспослати сваки благослов и испунити сваку добру (и корисну) молбу наших срдаца. Ето зашто Мајка Црква није пропустила, није незапажено оставила ово свето име, него га је узнела, тако рећи, на заставу спасења призивајући сва своја чеда да у страхопоштовању трепте пред овим именом и да га призивају на спасење душа и тела наших. Древни учитељи живота у Христу су сведочили да сви хришћани, без изузетка, без обзира на звање и статус у друштву, призвани да се током дана, а по могућству и ноћи, обраћају Спаситељу, освећујући у души Његово свето име.

Још у 14. веку светитељ Гигорије Палама Солунски настојао је на томе да су и мирјани, који живе поред бучнога света, позвани да непрестано окрећу у уму и срцу ово име и уз његову помоћ достигну очишћење и освећење душе. Али нарочито су монаси призвани да узрастају у љубави према имену Исуса Христа. Није случајно да се на самом облачењу добија бројаница - „духовни мач“, која се при пострижењу уручује сваком постриженику са заповећу да у свако време и на сваком месту призива име Господа Исуса Христа. За њих то више није израз добре воље већ дуг и обавеза. Јер, по учењу преподобног Серафима Саровског, свако спољашње послушање лица које се одрекло света, бива освећено унутарњим узношењем ума и срца ка Богу.

Каснији учитељи побожности, нарочито из наше оцаџбине – свети епископ Игњатије Кавкаски, свети Теофан Затворник – саобразно нашој немоћи објашњавају нам ко-

рист од Исусове молитве, упозоравајући нас на могуће грешке у њеном свештеном делању. Дакле, свети Теофан Затворник нас учи да сама људска природа има произвољење за призивање имена Исуса Христа. И онај ко се труди на овом делу, Исусовој молитви, може, и још увек без јасног садејства Духа Светог, доста успети у Исусовој молитви. Од наше природе зависи колико се ми умом и срцем прилепљујемо уз ово име, колико га са побожншћу призивамо. Ипак, „само Духом Светим“, говори Писмо, „може се призивати име Господа Исуса Христа“. Ово се односи на чисту молитву, молитву која у душу уноси освећење Божијом благодаћу. Али чак и ако подвижник још увек нема свест о најузвишенијим степенима молитве, борећи се са страстима и принуђујући себе да призива име Господње, он се не лишава велике милости Божије. Неоснована је примердба и сумња оних који говоре: „Ево, толико сам обременен послушањима и обавезама, крећући се међу људима, да ми је призивање имена Господњег несавршено. Често сам расејан и испољавам све погрешке које имају негативан утицај на молитвено делање“. Да, грешни смо, немоћни, али Господ не захтева превише од нас. Он види наше покушаје да Га се сећамо, види како нас зли дух искушава, и стога се радује свештеном радошћу, када у неком од Своје деце примети стремљење ка призивању Његовог најслађег имена. Призивањем овога имена бивамо сачувани од умножавања гехова. Призивањем овога имена Господ не допушта богопротивним помислима да се

дуго задржавају у нашој грешној души. Призивањем овога имена, Господ нас чува од сусрета са недобронамерним, потчињеним ђаволу, људима. Призивањем овога имена Господ одгони самога злог духа, рушећи многе, нашим телесним очима невидљиве замке, препреке, заседе, које измишља, желећи да нас заведе са правог пута. Призивањем овога имена освећују се и душа и тело, чак и несавршеног молитвеника, па и сам простор око њега. Призивањем овога имена анђели Божији свесрдно потпомажу нашим напорима, премда и остају невидљиви за наш поглед.

Ипак, по учењу епископа Теофана Затворника, на успех у делању свештене молитве не треба се уздати као да ће она, често понављана сама од себе, непрестано одзвањати у нашој души. Многи, нарочито у почетку 20. века, заборавивши и не усвојивши правилно, светоотачко наслеђе молитве, сматрали су да само механичко изговарање Исусовог имена постаје циљ овога делања. Не, не тако. Свети Теофан оштро укоревача оне који су самоме Имену Исуса Христа приписивали магијску силу, остављајући по страни подвиг трезвеноумља, пажње, праћења своје душе, остављајући по страни запажање колико Господња благодат суделује овоме делању. Савремени подвижници побожности чак и запажају, да постоје људи који су достигли непрестано понављање, окретања у својој свести имена Божијег, и ма како да је то парадоксално, при томе ипак остају погружени у сопствене страсти: самољубље, гордост, нељубав, непријатно опхођење према људима, грубост, па чак и вређа-

ње и клеветање. Чини се да је ово невероватно, да је немогуће, имајући у срцу Божански огањ, остати хладан као лед у односу према ближњима. Али наша пала природа је толико развращена, толико је у нас урасло горделиво самомњење, самољубље, да савремени људи често употребљавају име Исуса Христа и сврху некаквих магијских бесмислених заклинања, нимало се не бринући око стицања осталих врлина, које представљају неизоставни услов за вршење правилне покајне молитве. Ето због чега је, говори свети Теофан, најважније управо то што нам Исусова молитва даје. Она се може упоредити са неким дрветом са дубоким коренима. Али дрво, по нужности, треба да произведе изданке, гране које бивају прекривене листовима и плодовима. Циљ свештеног призивања имена Исуса Христа, није само у непрекидности тога дела, већ и у оживотворењу душе благодаћу Божијом. И само уколико благодат Божија садејствује молитвенику, у простоти духа, у смирењу срца, у потпуној незлобивости у љубави према људима, само уколико нам Божија благодат буде суделовала, постити ћемо истински и жељени успех. Овај се успех састоји у томе да се посредством имена Исуса Христа, сећајући се Бога, мало-помало испуњавамо свешћу о неприступној величини, светости, несхватљивости Божанства, односно другим речима у стицању страхопоштовања пред Господом Богом и свиме што називамо светињом. Узрастајући, по милости Божијој, у страху Господњем, правилно и пажљиво се молећи именом Исуса Христа, хришћанин, мало помало у